

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXI

Price 1

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Šeštadienis, Liepos-July 24 d., 1976 m.

NO. 174

KISINGERIS SIEKIA TAIKOS KOREJOJE

PROKURORAS IŠTIRS MARQUETTE PARKO EISENŲ PRIEZASTIS

Prokuroras Bernard Carey klausėsi Andriano bažnyčioje politikų sakomų kalbų

Praeitą ketvirtadienį Cook apskritys prokuroras Bernard Carey pažadėjo ištirti Martin Luther King Jr. vadovų užsispyrimą būtinai maršuoti į Marquette Parką ir nustatyti tikras tokio didelio užsispyrimo priežastis.

Kalbų metu jis patyrė, kad Martin Luther Kingo vadovybė, bendradarbiaujama su kai kuriais realistais, nori numušti Marquette Parko namų savininkų nuosavybes.

Realistai ir juodžiai keičiasi stengėsi anksčiau tai padaryti, bet jiems nepavyko, tai dabar labai atkakliai šio darbo imasi Martin Luther Kingo dabartinė vadovybė.

Nežino, kuriais sumetimais maršuoja.

Marquette parko gyventojai nežinojo, kad kai kurie baptistų kunigai net po 20 kartų bandė maršuoti į Marquette parką. Chicago policija, norėdama išvengti bereikalingų neramumų, tu maršuotojų neleido, juos sustabdydavo prie Bell Avenue geležinkelio tiltų. Didelė Chicago gyventojų dauguma — baltodžiai ir juodieji — nežino, kuriais sumetimais Kingo kunigai norėjo organizuoti tas eisenas.

Didieji Chicago laikraščiai savo abejones iškėlė į žanginiųuose, bet iki šio momento nei vienas eisenų organizatorius rimčiau ty eisenų organizavimo nepasitaiskino. Patys juodžiai norėtų žinoti, kuriais sumetimais reikalingas toks didelis užsispyrimas. Prokuroras Carey, pasiklausęs bažnyčioje pasakytų kalbų, pareiškė, kad tokiems tvirtinimams reikalingi įrodymai. Bet kaip ten bebūtų, jis yra pasiryžęs viską ištirti. Jeigu būtų koks ryšys su rimtais realistais, tai jis užvestų jiems kriminalines bylas.

Kalbas sako prie parapijų prisilapavusieji

Svarbiausiu St. Adriano bažnytelės kalbėtoju buvo lietuviams jau pažįstamas Hubert Connolly. Savo laiku jis kabinėjosi prie kai kurių sunkiai augintų ir naudingą darbą dirbančių taupymo bendrovių. Pagrindą savo veiklai jis sutelkdavo prie St. Rita parapijos salės, o dabar jau persikėlė į St. Adriano bažnytelę. Ne tik prokuroras Carey, bet ir kiti kalbėjai reikalavo sustabdyti bereikalingas eisenas į ramų ir naudingą darbą dirbantį Marquette Parką.

Jeigu jau pavyko išardyti kitas Chicago kolonijas, tai dar nereikia, kad tuo pačiu keliu privalo eiti ir Marquette Parkas, kuriame gyvena savo prakitai namelius pasistatę žmonės.

Juodžiai ruošiasi naujoms eisenoms

Aiškėja, kad Martin Luther Kingo šalininkai apskundė Chicago miestą, merą Daley ir Chicago policijos viršininką aukštesniam teismui.

Jie yra įsitikinę, kad Chicago

Anglija mažina išlaidas

LONDONAS. — JAV išdo sekretorius W. E. Simons pagraisino britams ir priminė priveržti diržą, nes priešingu atveju Amerika neduosianti Anglijai ekonominės pagalbos. Toks įspėjimas, matyti, britus paveikė taip, kad jie jau nejuokais pradėjo veržti valstybės išlaidas.

Denis Healey, einas Anglijos izdininko pareigas, pranešė parlamentui, kad jis atnešė metais išbrauktą 1.9 milijonus dol. iš subsidijų sąrašą, kurie buvo skirti darbo galimybių ugdymui ir gyvenamųjų namų statybai. Taipgi bus nubraukta 1.5 bil. dol. skirtų, fažinant mokesčius prekybininkams bei pramonininkams.

Healey pareiškė, jog toks biudžeto išlaidų sumažinimas reikalingas subalansuoti biudžetą ir išvengti pasikėlimo užsienyje. Jis manė, jog Anglijos ekonomika atkurtas bus toks gyvas ir toks reikšmingas, kad nėra reikalo baimintis.

Anglijos biudžeto išlaidų mažinimas prieštarauja kai kurių ekonomistų teorijoms, kurie tvirtina, kad gydančią krašto ūkį, reikia tepti, mažinant mokesčius ir didinant išlaidas. Tokios visų priimtoms ekonomikos griebsi kadaise praktiškai įgyvendinti prezidentas Kennedy, kurs pagyveno Amerikos ūkį tiek, jog atsirado stipri infliacija, o vėliau ir recesija, arabams dar prisidėjus keliant alyvos kainas.

Anglijos valstybės izdininkas ir jos ministeris pirmininkas minėta ekonomistų teoriją (Keynes ekonomija) apvertė aukštyn kojomis. Kitaip sakant, pastatė ant gavo, kai Anglijos bedarbių skaičius pasiekė 1.3 milijonus arba 5.5%, o infliacija iš buvusių 25% sumažėjo pusiau.

Biudžeto balansavimas, infliacijos ir bedarbių mažėjimas, vis dėlto, nesutvirtina pasitikėjimą sterlingu. Britanijos svaras kaip kritė, taip ir krinta. Ši pavasarį jis neteko 12% savo vertės, nors Anglijos izdininkas ir gavo Amerikoje 5 milijonus dolerių svarui paremti, met, nesant pasitikėjimo, juo ir toliau publika stengiasi nusikratyti, pirkdama auksą, vertybes ar kitą svetimą tvirtą valiutą. Britų valstybės galvos tikisi ir šią neigiamybę pašalinti. Gerėjant kitoms ūkio šakoms, sustiprės ir svaras vertė.

Pradėjo veikti juokų mokyklos

JAHANESBURGAS. — Birželio 18 d. iškilus P. Afrikoje juodųjų riaušiams, buvo uždarytos mokyklos. Jos tebuvo atidarytos ir leista veikti iepos 22 d. gerokai žiemos semestru įpusėjus. Tačiau mokiniai nelabai noriai renkas į mokyklas. Jie visi dar gatvėse nori demonstruoti, jie vis dar apmėto policininkų automobilius akmenimis.

Toks juodųjų mokinių būrys,

Moskvoje naujų mokslininkų ir techniku išradimų skyriuje pastatytas šitas naujas triratis. Tėvas ne tik pats triračiu važiuoja, bet užpakalinėje pakaboje jis gali vežti mažametį kūdikį. Šitoki triračių sovietų pramonė dar negamina, bet planuotojai svarstytų reikala, jeigu tokiems triračiams būtų didelė paklausa.

LIBANO KAIRIEJI SUDARĖ VYRIAUSYBĘ

BEIRUTAS. — Kairiųjų musulmonų lyderis Kamal Jumblatt liepos 22 d. paskelbė sudaręs civilinę administraciją musulmonų valdomoje teritorijoje. Jis tai padarė pamėgdžiodamas Libano krikščionis, kurie jau seniau buvo sudarę tokia pat vyriausybę 800 kv. mylių plotui valdyti. Kairiųjų vadas Jumblatt, suorganizuojęs vyriausybę, pareiškė, jog negalima leisti žmonėms vargti, baidyti ir mirti, neturint maisto, vandens, elektros ir saugumo.

Iš viso ko, sudarant kelias atskiras vyriausybes, atrodo, einamą prie Libano suskaldymo, galutino padalinimo į atskiras sritis arba net valstybes.

Kairiųjų vyriausybę bus sudaryta iš visų partijų bei grupių. Ji bus kontroliuojama palestiniečių ir kairiųjų musulmonų. Kairieji musulmonai su palestiniečiais valdo pietų-vakarių Libano ir Beiruto vakarinę dalį; be to, Sidono ir Tyre uostus.

Palestiniečiai tariaisi su Sirija

Palestinos išlaisvinimo organizacijos delegacija buvo susitikusi Damaske su Sirijos užsienio reikalų ministru Abdel Halim Chadam ir kalbėjosi apie 3 valandas. Vėliau buvo paskelbta šalių atskiri ir viens kitam prieštaraujantieji oficialūs pranešimai.

Palestiniečių pranešime kalbinama Sirija, kad ji įsiveržusi į Libaną, padeda krikščionims sunaikinti partizaninį laisvinimo darbą.

Raportas mini ir diplomatų nužudymą

JAV pareigūnų Vašingtone yra skeptiškai nusiteikę dėl pranešimo, kur sakoma, kad PLO Vadas, vadovavęs Amerikos diplomato Fr. E. Meloy Jr., buvusio pasiuntinio Libane, žudynėse.

susidedas iš 200 jaunuolių, pešėsi su policija Transvalijoje. Juos išsklaidyti nebuvo taip jau lengva. Policija turėjo pavartoti asarines bombas.

SIŪLO KETURIŲ VALSTYBIŲ KONFERENCIJĄ NEW YORKE

Be Pietų ir Šiaurės Korėjos, galėtų posėdžiauti JAV ir Kinijos atstovai

SEATTLE, Wash. — Sekretorius Henry Kissingeris, norėdamas sumažinti įtampą Azijoje, pasiūlė šių metų rudenį New York'e susaukti keturių valstybių konferenciją, kuri galėtų aptarti žingsnius Korėjos taikai siekti. Sekretorius yra įsitikinęs, kad tokioje konferencijoje turėtų dalyvauti, be Pietų ir Šiaurės Korėjos atstovų, JAV atstovai ir dabartinės Kinijos atstovai. JAV ambasadorius yra pasiruošęs susitikti Jungtinių Tautų sesijos metu su Pietų ir Šiaurės Korėjų atstovais; o taip pat ir su Pekingo vyriausybės atstovų visiems Korėjos klausimams aptarti.

Žydai vėl boikotuoja Meksiką

Pereitais metais Jungtinėse Tautose balsuotojant prieš siostinę rezoliuciją, Meksikos atstovai balsavo kartu su arabais už rezoliucijos priėmimą. Tuo metu žydai, ypač gyvenę Amerikoje ir Kanadoje, pradėjo Meksiką boikotuoti ekonomiškai ir atsisakė ją lankyti.

Tuo Meksikos vyriausybė buvo priversta žydų atsispręsti. Tai padarė net pats Meksikos prezidentas, pasikvietęs pas save žydų reikalų komitetą. Reikalas, atrodo, tada buvo sutvarkytas.

Mexico City išėinaš dienraštis El Heraldo de Mexico liepos 21 d. laidoje pasipiktinęs rašo, kad žydai vėl pradėjo boikotuoti Meksiką: visi žydų kilmės turistai atsisako užsakyti viešbučiuose vietų ir nuo kelionių į Meksiką.

Laikraštis nemini boikoto priežasties, bet tik rašo, kad Meksika yra savistovi šalis ir jai svetimos jėgos ar sąjungos negali nurodinėti, kaip ji turi spresti politiškus klausimus.

Sabotuoja Harrisų teismą

LOS ANGELES. — Prisiekusiųjų teisėjų poilsio kambaryje buvo šiuikšlų dėžėje rasta 1974 m. Los Angeles Times numeris, kuriame aprašoma Patriciajės Hearst tardymas ir teismas.

Harrisų byla vedas teisėjas įsakė ištirti laikraščio atsiradimą prisiekusiųjų kambaryje. Harrisų gynėjai įvykio su laikraščiu klausimą įvertina labai rimtai. Tyrinėjimas ir apklausinėjimai jau vedami. Manoma pavartoti net "teisybės" aparatą.

Salvadoras paneigia apšaudęs Hondurą

SAN SALVADORAS. — Hondurą sostinėje Tegucigalpa veikianti karinė radijo stotis buvo pranešusi, kad Salvadora kariuomenė iš patrankų ir kulkosvaiddžių spaudžiusi Honduro teritoriją. Esa, vienas kareivis buvo sužeistas.

Salvadora valstybė, iš savo pusės, pan eigia Honduro pranešimą, tvirtindama, kad tokios žinios tik gasdina pasienio gyventojus.

Kaip žinome, Šiaurės Korėjos valdžia kelias atvejais bandė praveržti į Pietus ir valdyti visą kraštą, bet tie bandymai nedavė pageidaujamo rezultato. Korėjiečiai kelias atvejais buvo sumušti ir sutiko pasirašyti paliaubas pagal Jungtinių Tautų nustatytą liniją. Buvo nustatyta paliaubų komisija Pyongjange, bet ji nepadarė nei vieno žingsnio artyn prie taikos šioje srityje. Visas Pietų Korėjos pasienis labai stropiai saugomas. Ten tebelaikomi 29,000 karių, pasiruošusių pavartoti pačius galingiausius ginklus priešui sustabdyti. Šiaurės Korėja įsitikino, kad amerikiečiai neleis jiems pavergti Pietų Korėjos.

Šiaurės Korėjos vyriausybė kelias atvejais kreipėsi į Pietų Korėją pradėti taikos derybas, bet Pietų Korėjos vyriausybė komunistais nepasitiki ir jokios taikos su dabartine vyriausybe nebenori. Incidentų skaičius Korėjoje žymiai sumažėjo, bet viena ir antroji pusė labai atidžiai saugo visą pasienį. Pietų Korėjos prez. Chung Hee Park nemori eiti į bet kokias derybas, kol šiaurės Korėjos pareigūnai vadina jį Amerikos liakajum. Jeigu nebus imasi žingsnių taikai siekti, tai dabartinė įtampa nubes prie vieno kruvino konflikto.

Sekretorius Kisingeris sakė kalbą didžiausioje Seattle miesto aikštėje, kur susirinko 3,500 vietos gyventojų pasiklausyti. Pačioje kalbos pradžioje Kisingeris pareiškė, kad dabartinė padėtis jam nepriimtina, nes jis veda ne prie taikos, bet prie naujo dviejų valstybių karo. Jis priminė šiaurės korėjiečių, kad jie jokių būdų neprisvers Korėjoje esančių Amerikos karo jėgų trauktis iš dabartinių pasienio pozicijų. Amerikiečiai pasitrauks tik tai tuo atveju, kai nebus invazijos pavojaus iš šiaurės.

Sekretorius Kisingeris siūlo keturių valstybių atstovams susitikti spalio mėnesio New York'e ir aptarti visus Korėjos taikos klausimus. Amerikiečiai sutiks atšaukti savo karo jėgas iš Pietų Korėjos tik tai tuo atveju, kai bus tikri, kad šiaurės Korėjos komunistinė vyriausybė nesiverš į dabartinės Pietų Korėjos teritorijas.

Vėsesnis
Saulė teka 5:35, leidžiasi 8:18

PROF. JUOZAS ZILEVICIUS

PRISIMENANT KOMPOZITORIŲ J. ŠVEDĄ

(1908 — 1971)

Netrukus sueis penki metai, kai mirė žinomas lietuvių liaudies muzikos kompozitorius, liaudies instrumentų tyrinėtojas prof. Jonas Švedas. Jo vardas lietuvių tautoje bus minimas ilgus amžius, nes jis savo darbais užsitarnavo lietuvių tautos pagarbą. Šių penkių metų mirties proga norisi tarti keletą žodžių apie tą garbingą muziką.

Priimenu Klaipėdos Konservatorijoje jauną, kuklų, visada rimtai nusiteikusių jaunikaitį — tai buvo Jonas Švedas. Studijavo tromboną ir visas muzikines disciplinas, rimtai į jas gilindamasis. Kai aš pradėjau rinkti liaudies muzikos instrumentus, liaudies melodijas ir kitokią muzikalinę medžiagą, Jonas Švedas labai tuo domėjosi. Susidarė iš kelių jaunuolių būrelis, į kurį įsijungė Jonas Švedas, Alfonsas Mikulis, Kazys Baltramiejūnas, Juozas Bertulis, Juozas Narsutis ir dar keletas kitų, kurių vardų nebeprisimenu. Kai gaudavau iš kur nors liaudies muzikos instrumentų, tai tas būrelis, nuodugnai juos ištyręs, išrašydavo metriką į specialią knygą ir įstatydavo paskirtoje vietoje. Vasaros atostogų metu, išvažiavus į kaimus poilsiauti, man prašant, kiekvienas iš būrelio savo apylinkėse apklausinėdavo kaimynus, teiraudamasis apie muzikinius eksponatus. Tuo tikslu būrelio nariai dviračiais keliaudavo net po kelias dešimtis kilometrų. Suradę kur nors kokį eksponatą, iš vietinio pašto persiųsdavo jį man į Klaipėdos Konservatoriją.

Rudenį, su grįžus atgal į Konservatoriją, būrelis rinkdavosi kartą į savaitę, kad galėtų nuodugnai susipažinti su naują medžiagą. Jonas Švedas tuo nepaprastai domėjosi ir kiekvieną instrumentą išstudijuodavo iki mažiausių smulkesnių. Medžiagos buvo nemažai, nes buvo surinkta apie 300 eksponatų: keli komplektai skudučių, trimtų ragelių, įvairios birbynės, kelios dešimtys kanklių. Visa tai buvo iš įvairių Lietuvos vietovių. Taigi, studijų pradžiai medžiagos buvo pakankamai. Visi instrumentai buvo primityviame stovyje.

Kai aš skaitydavau viešai pa skaitas apie liaudies muzikos instrumentus, Jonas Švedas su drangais minimus instrumentus demonstruodavo taip, kaip jais buvo grojama kaime trimtais, ragais, skudučiais ir kitais. Klausytojai pradžioje keistai pasižiūrėdavo, kai kurie šyptelėdavo, bet dauguma labai rimtai susikaupdavo ir prašydavo daugiau tokių paskaitų. Tokios paskaitos buvo skaitytos Kretingoje, Tauragėje, kelios — Klaipėdoje.

Iš viso to būrelio labiausiai išsiskyrė Jonas Švedas, skirdamas didžiausią dėmesį skudučiams ir birbynėms. Visą savaitę laisvalaikį jis pašvęsdavo rinėjimams, juos matuodamas, domėdamasis medžių rūšimis, iš kurių jie buvo padaromi ir p. štai, ką jis rašė laiške man 1966. XII.22:

„... Visada su gilia pagarba prisimenu Tamstą. Juk iš Tamstos radę kur nors kokį eksponatą, iš vietinio pašto persiųsdavo jį man į Klaipėdos Konservatoriją.

MUZIKAS JONAS ŠVEDAS

as to paties stengiuosi išmokti savo mokinius ir tuo būdu praeiti Tamstos pradėtą darbą. Tik bijau, kad man ne visada pakankamai gerai sekasi.

Aš su daugeliu lietuvių liaudies instrumentų susipažinau Tamstos būte — liaudies instrumentų kolekcinis betvarkydamas. Su daugelio instrumentų muzika susidūriau per Tamstos organizuojamas paskaitas, kur man tekdavo demonstruoti pareigas atlikti. Tą liaudies muzikos instrumentų ryšį su liaudimi patyriau Tamstos įpareigojimu rinkdamas tuos instrumentus, landžiodamas po palėpes, šnekėdamas su senais žmonėmis, kartais jiems vadovaujant bebandydamas pails išdrožti birbynę ar švilpynę.

Tada subrendo ir mano svajonės pabandyti iš įvairių liaudies instrumentų sudaryti savo tišką „simfoninį orkestrą“... Daug dar pridariau klaidų bespręsdamas liaudies muzikos instrumentų garsų diapazono ir techninių garsių išplėtimo klausimus. Išstius vežimus padžiūvusius, pašalusius obeių ir kriaušių šakų sudrožiau, bebandydamas surasti skambesnius birbinių, lumzdelių ir skudučių tonus. O pasirodė, kad reikalo paslaptis glūdėjo ne medžio rūšyje, bet gražų storių ir smailėjimo kampe...

Antroji to paties klausimo pusė buvo repertuaro problema. Ką groti, kaip harmonizuoti ir instrumentuoti? Kaip visa tai perkelti į sceną, kad nepranyktų liaudies dvasia, specifinis koloritas, kad užgros, uždainavus pakviptų lietuvių pievų šieno kvapą...

Ir šioje srityje kaipą pavyko išspręsti, o kaipą besprendžiant teko ir suklysti... Ir vistiek didžiausia savo klaidą skaitau tai, kad po 22 metų darbo, ieškojimų, laimėjimų ir klaidų teko pasitraukti, nes nenumačiau kurlink pučia naujų laikų vėjai. Jie pūtė dekoratyviška, pramoginiai — virtuoziška, išoriniai efektinga linkme, o aš buvau įsimylėjęs amirštancias tradicijas, graudų liaudies dainų lyrumą, turpūtį naivų liaudies humorą ir nesudėtingą, bet kaip krištolas aiškia miniatūrinę formą.

Netiesa, kad aš ignoravau dabartį. Aš kūrėu (žinoma, su visu kolektyvu) ir naujas šio-

laikines dainas ir šokius, remdamasis senųjų dainų ir šokių tradicijomis. Eilę jų prigijo jaungi į Tarybų Lietuvos liaudies lobyną. Išstiegti kelios dešimtys liaudies dainų ir šokių ansamblių, kurie norėjo taip dainuoti, groti ir šokti, kaip tas kuriam garbė teko man va dovauti.

Tačiau... Tačiau niekas nes tovi vietoje, o mano kūrybiniai metodai ir stilius užsistovėjo... Ir man teko pasitraukti, užleidžiant postą savo mokiniiui.

Štai jau baigiasi penkti metai, kaip aš, dėl susilpnėjusios sveikatos, perėjau į pagrindinį pedagoginį darbą, o ansambliui, kuris dabar vadinas „Lietuva“, vadovauja buvęs mano mokinys Vladas Bartusevičius. Per tą laikotarpį kolektyvas išoriniai sublizgėjo naujais (kartais per daug sudeko ratytais) rūbais. Atsijaunino asmenine sudėtimi, išvystė virtuoziskumą. Tačiau, man atrodė, kad iki šiol nerado lietuviško liaudiškumo paslapties. Perredaguodamas naujai senąjį liaudies dainų ir šokių repertuarą, praranda lietuvišką liaudies charakterį. O tai ką kuria naujo — taip „su-virtuozina“, kad kiti ansambliai nepajėgia įkasti ir ima skurstis dėl repertuaro būdo.

O aš, etikos sumetimais, turiu stovėti nuošalyje ir tylėti, kad netrukdyčiau jaunam vadovui, buvusiam savo mokiniiui, kuriam per penkis metus neprireikė nė vieno mano naujo kūrinio... Brangus mano Mokytojaui! Aš visą rašau Tamstai ne skųdamasis, ne verkšlendamasis. Aš rašau Tamstai todėl, kad ir dabar skaitau Tamstą savo mokytoju. Tamsta dirbtį milžinišką darbą rinkdamas istoriografinę medžiagą iš lietuvių muzikines istorijos faktų, tad žinok, brangus Mokytojaui, kad visa tai apie ką aš čia nuoširdžiai parašiau yra Tamstos kadiaise manyje uždeglos ugnelės liepsnojimas. Tamstos manje pradėjo darbo tęsinys.

Aš dirbu pedagoginį darbą — auklėju būsimuosius liaudies meno vadovus. Jau virš 30 jaunų žmonių baigė mano vadovaujamą katedrą ir, viešai labai energingai, kiti rašinė, dirba mūsų liaudies kultūros dirvonuose. Jie tam tikra prasme tęsia tą darbą, kurį Tamsta daugiau kaip prieš

40 metų dirbai su manimi... Kitame laiške 1970. XII. 9 apie instrumentus jis rašė sekančiai:

„... Pasilūciau ir 12 plokštelių (apie liaudies muzikos instrumentus), tikėjosi, kad jos nesuduzo. V. Bartusevičiaus pūkle, kuris siunčiamas kartu su plokštelėmis, labai daug klaidų ir netieskumo. Stambesnes stengiausi ištaisyti. Skaudu tai, kad V. Bartusevičius, mano mokinys, aprašinėdamas instrumentus nau dojos mano paskaitų medžiagą, bet kiek tik galėdamas stengėsi mano indėlių lietuvių liaudies instrumentų tobulinimą „nutylėti“, o ką nuo savęs ką „inešė“ lietuvišką instrumentalią — viskas išgalvota, iš piršto išlaužta, pavyzdžiui: ragai „su pūtkliu“ — falsifikatas ir t. t. Jei gavote tą gražiai išleistą bukletą su mano korektūromis — patys matote...“

1965. IV. 5 laiške rašė:

„... Šiais metais 50-je rajonų (rajonai primena buvusius apskritys) įvyks rajoninės dainų šventės, kuriose dalyvaus visi tų rajonų dainininkai, o į Vilnių atvyks tik patys geriausieji chorai, kurių atranka vyksta dabar. Ir man, ir mano draugams, kurie esame išrinkti vyriausiais dirigentais — dabar tenka kiekvieną šeštadienį ir sekmadienį važiuoti į rajonus chorų tikrinti. Man paskirtas Šiaulių rajonas, kuriame yra 13 chorų, 5 pučiamųjų orkestrai, 13 kaimo kapelių ir 1 liaudies ansamblis, ir Šiaulių miestas, kuriame yra 21 choras, 4 pučiamųjų orkestrai, 2 kapelos, 2 estradiniai orkestrai ir 1 liaudies ansamblis. Iš šių skaičių neįtraukti mokykliniai chorai ir orkestrai. Jau vien šiauliečiai gali už-

pildyti visą Vilniaus dainų liaudies estradą — reikia būti griežtam, ir silpniau pasiruošusius arba neturintčius reikalingų vyrų balsų proporcijų — palikti namie. Ir čia iškyla labai jautrus klausimas: tai kam mes ruošėmės ir gaisinome laiką, jeigu į Vilnių mūsų nevažėte, — klausia dainininkai. Tenka suktis ir aiškintis taip, kad jie neužsigautų ir nemestų dalyvavę chore... Bi jau, kad iš tiesų kaikurie kolektyvai gali suirti, o šito mes labai nenorime. Po šios dainų šventės iškils rimta problema, kaip reorganizuoti tolimesni chorų darbą, kad panašūs pavojai nepasikartotų...“

„Per paskutinius metus parašiau tik keletą dainų ir 1 kantatiną „Nemunas“. Ta kantatiną parašyta mišriam chorui, šokėjams ir liaudies instrumentų orkestrui — specialiai Kauno Politechnikos Instituto studentų liaudies ansambliui. Kaip ji skambės, dar nežinau, aiškiai neišsivaizduoju, nors ją politechnikos ansamblis pasijunko savo konkursinei programai. Tas ansamblis gana stiprus, jis turi 260 dalyvių.

Dar vieną malonią žinią pereiną savaitę sužinojau — konservatorijos mokslo taryba išrinko mane profesoriumi. Dabar tik lieka palaukti, kol aukštoji atestacinė komisija Maskvoje patvirtina tą išrinkimą...“

Kaip iš laiško matome, Velionis labai rūpinosi chorų patikėjimu Lietuvoje ir atvirai aprašo visus savo rūpesčius.

Laiške 1967. IX. 11 rašė: „... Siunčiu Tamstai vieną komplektą plokštelių — lietuvių liaudies dainų antologiją. Ją sudarė buvusi mano mokinė — Četkauskaitė. Čia surinkti charakteringesni paprastų

liaudies dainininkų įrašai. Manau, kad Tamstai jie primins senovinę Lietuvą, be grimo. Deja, ta senoji dainų kultūra bėmoka tų dainų, o blogiausia tai, kad jų nesupranta, jomis nebesigroži... Dabar labai sparčiai plinta estradinės dainelės... O mes, kompozitoriai, neturime ką prieš jas pastatyti, kuomi jas atremti...“

Vos baigęs Klaipėdos Konservatoriją, jis pradėjo joje daryti tromboną, o kai Klaipėdos Konservatorija buvo perorganizuota į eilinę muzikos mokyklą, Švedas dėstė tromboną Konservatorijoje Kaune, grojo simfoniniame orkestre, muziką „Aušros“ bern gimnazijoje, kurioje jį mokiniai pamėgo dėl jo demokratiškumo ir sugebėjimo sudėtingus muzikos dalykus lengvai ir suprantamai išaiškinti. Tuo būdu jis įnešė daug muzikinės šviesos į mokinių tarpą. Būvūsieji jo mokiniai maloniai jį prisimena. Bendrai imant, Švedas do asmenybė muzikiniai buvo labai aukštai išsilavinusi: puikūs trombonistas, geras pedagogas, plačiai susipažinęs su liaudies folkloru, gabus dirigentas, ilgus metus vadovavęs reprezentaciniam Lietuvos valst. chorui, sukūrė daug muzikinių kūrinių, gabiai valdė plunksną, rašydamas straipsnius laikraščiams ir t. t.

Nors nuo 1929 m. man nebeteiko jį asmeniškai matyti, bet nuo Klaipėdos Konservatorijos laikų prisimenu jį iki šiol. Lietuvoje išleistų muzikos kūrinių sąrašas ir jo nuosėdų laiškei paliko jį gyvą iki šiol, tad penkerių metų sukačiū nuo jo mirties proga norėjau spaudoje pareikšti jam, kaip mano buvusiam mylimam mokiniiui, pagarbą.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSILTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai aptarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS - ŠUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR T. T.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA. TIKSLIAI KLIENTŲ PATENKINTI. VISI ŠUNTINIAI APDRAUSTI. GAVANTUOTAS, SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informaciją ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

488 Madison Avenue (tarp 51 ir 52 g-vės)

FLOOR 21st.

NEW YORK, N. Y. 10322.

Tel.: (212) 758-1150/1

SKYRIAI:

- APPLE VALLEY, Minn. 55124 7707-147 St. Tel.: 612-432-7083
- NEW YORK, N. Y. 10003 45 Second Avenue Tel.: AL 4-5456
- NEW YORK, N. Y. 10011 135 W. 14 St. CH 3-2583
- BOSTON, Mass. 02127 389 West Broadway 268-0068
- BUFFALO, N. Y. 14206 332 Fillmore Avenue BR 6-7874
- CHICAGO, Illinois 60622 2222 West Chicago Ave. BR 8-6986
- CHICAGO, Illinois 60629 2501 West 69 St. WA 5-2737
- CLEVELAND, Ohio 44134 5879 State Road 884-1738
- IRVINGTON, N. J. 07111 767 Springfield Avenue ES 2-4685
- IRVINGTON, N. J. 07111 1082 Springfield Ave. Tel.: 374-6446
- FORT WAYNE, Ind. 46808 1807 Beimeke Rd. Tel.: 422-5402
- GRAND RAPIDS, Mich. 49504 636-38 Bridge St. N. W. GL 8-7255
- HARTFORD, Conn. 06106 512 Park St. 246-9473
- LAKEWOOD, N. J. 08701 241 Fourth St. FO 3-8569
- LOS ANGELES, Calif. 90022 960 S. Atlantic Blvd. AN 1-7974
- NEW HAVEN, Conn. 06511 1329 Boulevard LO 2-1446
- NEWARK, N. J. 07106 698 Sanford Ave. Tel.: 373-8783
- PHOENIX, N. J. 07176 176 Market Street GR 2-6387
- PATERSON, N. J. 07505 61 Broadway 345-2028
- PHILADELPHIA, Pa. 19122 1714 N. 5th St. Tel.: PO 3-4818
- PHILADELPHIA, Pa. 19141 4925 Old York Rd. Tel.: GL 5-9586
- PITTSBURGH, Pa. 15203 1397 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. 94115 18th Divisadero St. FI 6-1571
- TRENTON, N. J. 08620 4 Quays Court Tel.: 609-585-4867
- WATERBURY, Conn. 905 Bank Street PL 6-6766
- WOODHAVEN, N. Y. 11421 8420 Jamaica Ave. Tel.: 447-4712
- WORCESTER, Mass. 01610 144 Millbury Street SW 8-7849
- WYOMING, N. J. 44502 300 W. End St. 01 3-6848

Chicago Savings Offers You A Choice Of These Beautiful

COLOR TV SETS

WHILE YOU EARN 6½% to 7¾% PER ANNUM IN OUR SPECIAL ACCOUNT

17" Diagonal COLOR

With \$1,500

You can have this 17" RCA XL-100 COLOR TV... and your money grows to \$1,897 in 72 months.

Or With \$2,000

And your money grows to \$2,283.06 in 4 years.

Or With \$5,000

And your money grows to \$5,558.48 in 2½ years.

Or With \$10,000

And your money grows to \$10,691.09 in 1½ years.

Or With \$20,000

And your money grows to \$21,024.81 in 1 year.

19" Diagonal COLOR

Remote-Control

With \$1,500

You can have this 19" RCA XL-100 COLOR TV... with Remote Control... and your money grows to \$1,695.54 in 72 months.

Or With \$2,000

And your money grows to \$2,112.23 in 4 years.

Or With \$5,000

And your money grows to \$5,408.95 in 2½ years.

Or With \$10,000

And your money grows to \$10,551.99 in 1½ years.

Or With \$20,000

And your money grows to \$20,890.22 in 1 year.

MES KALBAME LIETUVIŠKAI
Enjoy Your TV NOW PLUS
EARN INTEREST

*Funds must remain in this special account for term of certificate. From your deposit, we deduct the cost of the item, but the interest you earn pays for it, plus gives you an additional gain of 6½% to 7¾% on your full deposit. Federal regulations require substantial interest penalty for early withdrawal.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

DES PLAINES OFFICE: 1000 DARTON STREET, DES PLAINES, ILLINOIS 60016, TELEPHONE: 297-0720

ALMIRA OFFICE: 3401 WEST NORTH AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS 60647, TELEPHONE: 499-3113

MAIN OFFICE: 6245 SOUTH WESTERN AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS 60636, TELEPHONE: 476-7575

ĮVYKIAI IR ŽMONĖS SUSIVIENIJIME

(Tęsinys)

"Tis tris metus, 1890 — 1893, Amerikos lietuvių nuo lenkų jau buvo atsipalaidavę ir buvo atskira tauta. Mes patys nežinojome kaip patapome lietuviams, kalba apie tuos laikus dabar ne vienas iš lietuvių."

Kaip anglams buvo nemalonus amerikiečių pasitraukimas savistoviai gyventi, taip Amerikos lenkams buvo nemalonus lietuvių prisilavinimas iš jų "uniijos". Išlaikyti nesuskaldytą savo Jungtinių Valstijų Amerikoje uniiją, amerikiečiai net keturių metų naminių karų nepabijoję. Kadangi Amerikos lenkai, aišku, karo skelbti Amerikos lietuviams negalėjo, tai pasigindėdami piktą žodžių šūviu. Šilūpas savo Pranešime apie Lietuvių mokslo draugijos 1891 metų veiklą paskelbė lenkų kalba jų Gazetos z Nanticoke redakcinį su antrašte: "Vienybė — Burba. Vienybė ir Burbos šunų staugimai." Įkaitęs lenkas kuniui drožė: "Tu šėtonas žmogaus pavidale. Tu juoda siela. Tu visuomenės atmata ir tautos išdavikas. Tu Maskvai parsidavęs šnipas. Kur tavo sąžinė."

Kun. Burbos sąžinė jį nuvedė nuvažiuoti į Baltimorę ir kitų devynių lietuvių draugiję išrašyti narių į Šilūpo draugiją. Jis patarė neapsiriboti viena Baltimore, bet kurti kuopas visose kolonijose. Patarimą Šilūpas priėmė ir netrukus susibūrė šešetas kuopų, kurios visos įstojo nariais į kun. Burbos vadovaujamą Susivienijimą. Į jį įvedė visą eilę susipratusių lietuvių, pavyzdžiui, būsimą istoriką ir Centro sekretorių Tamą Astramską, būsimą išdinininką Tamą Paukštį, laikraštinką Vincą Daukšį, ir kitus, jų tarpe būsimos Rusijos Dumos atstovo ir būsimą dr. Šilūpo žentą, Martyno Yčo, tėvą.

Šeštasis Susivienijimo seimas gimtame Plymouth buvo pirmasis Amerikos lietuvių tautinės vienybės deimantas. Pirminkavo katalikinis dvynio tėvas, Juozas Paukštis, sekretoriaus Lietuvių mokslo draugijos sekretorius, Vincas Daukšys. Abi organizacijos poseddžiavo greta ir daugelis delegatų buvo bendri. Susivienijimas turėjo 244 narius ir \$428 iždė.

LITUOVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygėlę, pavadintą LITUOVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2.00. Knygėlė jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną.

Aleksandras Pakalniškis, MES GRĮŽTAME. Idomių jaunų dienų atsiminimai ir įvykių bei vietų aprašymai, skaitomi kaip romanas. 367 psl. Kaina \$5.

A. Pakalniškis, METAI PRAEITYJE. Netolimų įvykių prisiminimai ir laiko įvykių Lietuvoje ir Vokietijoje aprašymai, suskirstyti į 12 dalių. 296 psl., kaina \$5.

Dr. Kazys Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS. II tomas. Gražiai viršeliais. 336 psl. Kaina \$6.00. Minkštai viršelis. \$5.00.

Prof. Vaclo. Biržiška, SENŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA. I dalis. 208 psl., trišta — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 psl., trišta — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00.

Henrikas Tomas — Tamsauskas, LIETUVIŠKASIS PAMARYS. Pakalnės ir Labguvos apskritys su idomiis aprašymais, iliustracijomis ir dokumentacija. 336 psl., kaina \$6.

P. Kestūnas, TARP ŽALSYVŲ PALAPINIŲ. Trijų dalių Lietuvos partizanų buities romanas 292 puslapių. Kaina \$3.

Janina Naronė, TRYIS IR VIENA, jaunystės atsiminimai. 170 psl. \$3.00.

M. Gudelis, POVILAS MILERIS. biografijos bruožai. 232 puslapiai. \$2.00.

Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

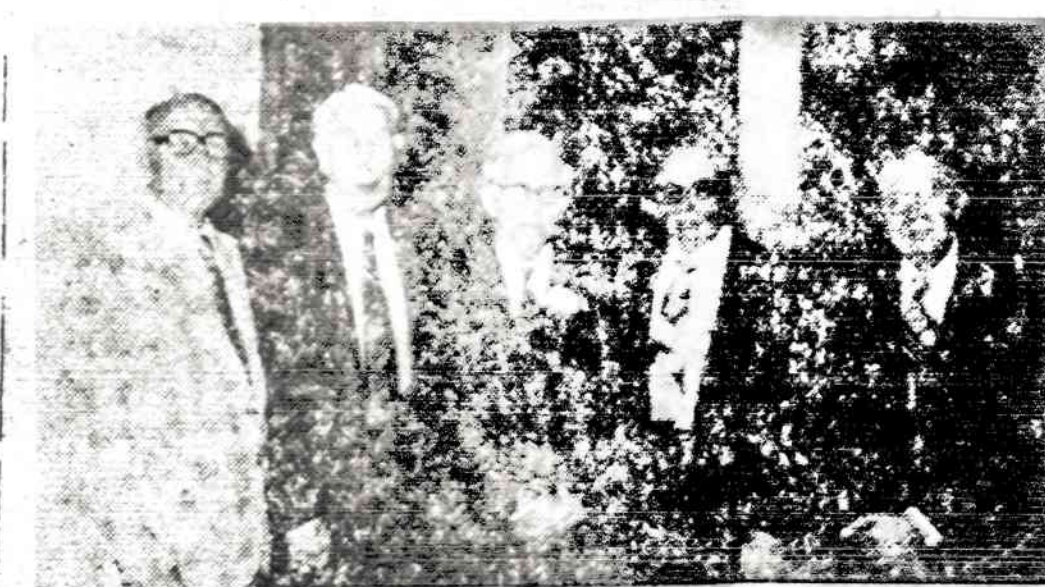
Tautinė vienybė yra toks reikšmingas Amerikos lietuvių istorijoje, kad antrusyk pražydė tik po septyniolikos metų, kada vienuolika šimtų delegatų įvairių plačios Amerikos lietuvių draugijų, 1918 metų seime New York, nutarė remti Vasario 16 Vilniuje paskelbtą nepriklausomą Lietuvos valstybę ir iš Tautinės bei Katalikų tarybų atrinko narius į Egzekutyvų komitetą dirbti Washington, kad ši valstybė būtų oficialiai pripažinta. Į komitetą pateko seni Susivienijimo veteranai, dr. Jonas Šliūpas ir kunigas, jau ne žilinsku besivadinęs, Zilius. Reikalų vedėjų sekretoriu netrukus buvo paskirtas Matas J. Vinikas, kuris yliau nuo 1932 metų iki mirties 1961 metais buvo Susivienijimo centro sekretorius. Delegacijon praeiti prezidento Wilsono pripažinti nepriklausomą Lietuvą buvo paskiesti ir Susivienijimo organo nuo 1911 metų redaktoriaus, Karolis Vairas Račkauskas.

Trečias Amerikos lietuvių tautinės vienybės deimantas sužibėjo 1940 m. Pittsburg, kada buvo nutiesta pagrindai Amerikos lietuvių tarybai kovoti už nepriklausomą Lietuvos valstybę atstatymą tarptautinėje arenoje. Susivienijimas tuoju tapo jos stipriau nariu ir tebėra. Liūdna yra Amerikos lietuviui daryti išvadą, kad jis tik tada broliškai paduoda ranką kitam lietuviui, kada jo tauta pavojuje. Visais kiais atvejais, jis ne melia, bet peiliai.

Kaip kapitalizmą, sakoma, graužia neatsikratytas komunizmo kirminas, tap Amerikos lietuvių graužia kirminas skaldytis, kurio negali atsikratyti. Čikagietis Juozas Adomaitis, Dėdė Sernas, tai pastebėjo redakcinio Antano Olšausko leidžiamame laikraštyje "Lietuva", kada 1897 metais rašė:

"Kad tarp mūsų nėra vienybės nei solidarumo, tai, rodos, kiekvienas mato; užtenka kur nors sueiti didesniam lietuvių pulkeliui, pirmiausia pasiskirsto į dvi partijas, dievotų ir bedievių, neužkenčiančių vieni kitų."

Nuo tų dienų skaldymosi partizanai buvo žinomi įvairiais vardais, bet pagrindinė dvasia — nekėti vieni kitų — pasilikio amžinai ta pati. Vardai visoki, bet, galia, neapkykta ta pati.

Mikas Šileikis senų naujieniečių viduryje. Naujienos suruošė jaunų banketą geram dailininkui ir nuosirdžiam naujieniečiui pagerbti. Iš kairės į dešinę: Albinas Rudinskis, ilgus metus spausdinęs ir ekspediciją ruošęs naujienietis; Juozas Šmotelis, Naujienų steigėjas, spausdintojas ir žurnalistas; pats Mikas Šileikis; Kostas Augustas, ilgametis redaktorius, Dr. P. Grišio pavaduotojas ir pats dienraštį redagavęs; ir Vincas Mankus, Naujienų išvežiojas ir ilgametis bendrovės direktorius. Jiems visiems buvo malonu susitikti su Miku Šileikiu, buvusiu Naujienų spausdintuvės vedėju.

Kanados naujienos

Svečiai iš Amerikos

Svečiai stebisi torontiečių vaizdžiu. Vaziuodami atostogų, jie stabtelėjo Toronte ir užėjo aplankyti senų pažįstamų. O tie, ilgai nematę savo bičiulių, labai apsidžiaugė. Jie ne tik atvedė amerikonus aprodyti Lietuvai, Namus, ne tik užsakė gerus pietus, bet ir stalą apstatė įvairiais gėrimais.

Tokiu būdu ir Šilūpo — Burbos tautinė vienybė neišgyveno nei pilnų trijų metų. Mūsų istorikų dalyko dar nėra pilnai išaiškinta, bet sutartinai veikia kun. Burba ir dr. Šilūpas emė vienas kitą viešai niekinti. Daktaras išbraukė kunigą iš Lietuvių mokslo draugijos, o kunigas daktarą iš Susivienijimo. Užvirė, Astiramsko žodžiais, baisi kova tarp "šilūptarnių" ir "kryžiočių".

Susivienijimo ūgio kova nesustabdė. Aštunto seimo 45-ies delegatams raportuota: 1,173 nariai, o pomirtinė nuo šimto buvo pakelta iki pusantro šimto dolerių, su pridatu, nariams gausėjant, įvesti \$300 ir \$500 skyrius.

Agitacijai įrankiu kun. Burba vartojo skleidimą žinių iš Lietuvos istorijos. Jis tvirtai tikėjo, kad iševiai lietuviai, susipažinę su Lietuvos istorija, taps sąmoningais lietuviams, rašys prie Susivienijimo ir dirbs lietuvių labui. Organe rašė plačius Lietuvos istorijos straipsnius, o iš prof. Volterio gavęs Petrapiilio archyvuose esamus Daukanto raštus Susivienijimo lėšomis išspausdino ir nariams išdalino ju. Būdas senovės lietuvių kalbėnų ir žemaičių.

Juozas Paukštis gi prikalbino išleisti "du Daukanto Lietuvos istorijos tomus, pirmą 1893 m., antrą 1897 m. Kun. Burba kvietė visus Amerikos lietuvius tapti Susivienijimo nariais, nežiūrint jų kilmės to meto Kauno, Vilniaus, ar Suvalkų rėdybų, ar Rytų Prūsijoje. Sakė, visi esame vienos motinos vaikai ir visiems privalu rūpėti lietuvių labui."

(Bus daugiau)

Ilgametis BALFO pirmininko,

prelato J. B. KONCIAUS knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kietai viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knyga pasiūsiame adresuoti, jei prisiųsile čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

KNYGOS ANGLŲ KALBA

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai iliustruota. 150 psl. Kaina \$2.50.

Dr. Juozas B. Končius, HISTORY OF LITHUANIA. Lietuvos istorijos santrauka nuo pat senųjų amžių iki pokario metų. Vidutinio formato, 142 psl., kainuoja \$2.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai D.L.K. Vytauto bruožai, paliečiantys laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsiuntus čekį ar piniginę perlaidą.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

sovietuose, užsuko pasidairyti po Sibiro platumas. Ir ką jį pasakysite, ar patikėsite? Mūsų premjeras, kažką pamatęs ir prisiziūrėjęs, neišpasakytai ir viešai gėrėjosi sovietiniais laimėjimais. Tais laimėjimais, kurie buvo pastatyti ištremtųjų lietuvių rankom. Ar kaip Simas Kudirka kartą išreiškė, kad Sibiro miestai — pastatyti ant tremtinių kaulų. Arba ką šių metų pradžioje, lankydamsis Kuboje, Trudeau šaukė susirinkusiai kubiečių miniai: Viva Castro! Nežiūrint, kad tuo pačiu metu Afrikon nuvežti kubiečiai kariavo Angoloje prieš tenyškiją, teisėtą valdžią...

Svečias amerikonas, jau anksčiau norėjęs įsiterpti į pokalbį, tai išgirdęs, ilgiau nebelaukia. Jis pradeda kalbėti ir sako, kad visa tai klausant ir lyginant su jo turimom žiniom čia esąs kažkoks nesupratimas. Jie ten Amerikoje susidare nuomone, kad Kanados lietuviai mėgsta ir labai gerbia savąj liberalų valdžią. Dar anksčiau jie yra pastebėję nuotraukų savoje spaudoje, kur mūsų veiksniai pozavo su paciu premjeru. O dabar jis patyręs, kad Kanados lietuviai net ypatingesnių šeimos švenčių progomis neapseina be ministerio pirmininko. Tai sakydamas, jis išsitraukia iš kišenės vietinio savaitraščio numerį ir atvertęs antrą puslapį parodo ilgoką padėkos apibraižą. Pirštu rodydamas beveik ketvirtą puslapio užimtąjį prirašymą, jis pasiklausia ką visą tai reikštų?

Lietuvoje tik prezidentas keldavo tokius pokyčius, į kuriuos atsilankydavo ministrai ir gubernatoriai. O čia, štai jūsų tautietis, švedamas savo vedybėnų sukaktį pradėjo ją net Floridoje. O užbaigdamas šventę Toronte, čia iškelė ekstravagančišką pokylį. Tokį pokylį, kuriame dalyvavo ne tik mūsų veiksniai, visa aukščiausia lietuviška dvasiškija atvykusi iš Čikagos ir iš St. Petersburg, kartu atveždami solenizantams šv. Tėvo palaiminimą. Bet tame baliuje buvo neigiamai mūsų paminėtas premjeras ir net Kanados gubernatoriaus...

Tuo metu prie paties stalo sėdėję ir pokalbio klausė kiti pietautojai staigiai susijuokia.

Tuo pačiu jie bando susilaikyti, bet amerikietis tai pastebėjęs, staiga nutyla ir, pasijutęs kiek nepatogiai tiesiog pasiklausia: ką juokingo jie čia išgirdę?

— Ne. Jo kalboje nebuvę nieko juokingo, — paaiškina įsiterpdamas amerikono bičiulis. Jie juokiasi iš tos padėkos. Nes ji, kaip tokia, čia yra tapusi nerimto išsišokimo objektu. Iš tikrųjų toje padėkoje yra paminėtas tik premjero ir gubernatoriaus sveikinimas. Jie tame baliuje nedalyvavo. Svečias amerikonas, tur būt gerai neišsiskaitęs, ar ne visai supratęs ilgosios padėkos tekstą. Jie, torontiečiai dėl to labai stebisi, kad tokiu būdu būdu mūsų tėvynainiai ieško neužtarnauto populiarumo. Ir to siekia ne nuosirdžiu darbu, ne lietuviška veikla, bet tuščiažode tirada padėkos formoje.

Idomiu sutapimu reikalas darosi dar būdingesnis, kad tuo pačiu metu, vienam sąmoningam Kanados lietuviui paaukojus \$100,000, Lietuvių Fondui, kitas, tuo tarpu, daugiau dėmesio kreipdamas ekstravagantiškam pasirodymui, lietuviškumo pretekstu, savajam laikraščiu paskiria tik vieną šimtine.

S. Pranckūnas

Bėgančiam vandeninyje karpiš mžgsta keliauti prieš srovę, pis mėgsta keliauti prieš srovę, nias sroves. Japonai karpius gerbia ir parinko kieta gyvenimo bei pasiryžimo simboliu. Japonijoje kiekvienais metais yra švenčiama Jaunimo diena. Tą dieną karpių replikomis išpuo-

šiam stadionai, o karpių pavidalo balionai yra leidžiami į orą arba keliama ant stulpų.

Romėnų artistė Valeria Cupola buvo aktyvi vaidinimuose ir scenose virš 90 metų. Gyveno 1-me šimtmečiuje prieš Kristų.

Nedaug kam žinoma, kad Clifford Inn Londono mieste, Anglijoje, nėra taverna ar viešbutis, bet Teisių mokykla. Ji buvo dovanota Cliffordo Šeimai karaliaus Edwardo 2-jo 1310 m. už vieną penny metinės nuomos.

Amerika yra išradimų ir patentų kraštas. 1866 m. buvo užpatentuotas kombinuotasis baldas, kuris galėjo būti naudojamas kaip rašomasis stalas, lova ir pianinas. Vonios ir sofos kombinacija buvo išrasta 1881 m. Chicagoje.

Vokiečių dailininkas Peter von Cornelius (1785 — 1867) turėjo gerą vaizdinę atmintį. Jis galėjo tobulai atkurti visus matytus senųjų dailininkų kūrinus.

Papūga yra vienintelis paukštis, kuris žiovauja. Gal papūga bei pasiryžimo simboliu. Japonijoje kiekvienais metais yra švenčiama Jaunimo diena. Tą dieną karpių replikomis išpuo-

visiškai pražilęs būdamas 30 metų amžiaus.

SKAMBINKITE DABAR

ĮVERTINTI

JŪSŲ NAMĄ

ERWIN J.

MICHAELS

4637 So. Archer Ave.

(Prie 47-tos)

254-8500

MEMBER

MES TAIP PAT PARDUODAME VI-

RELO

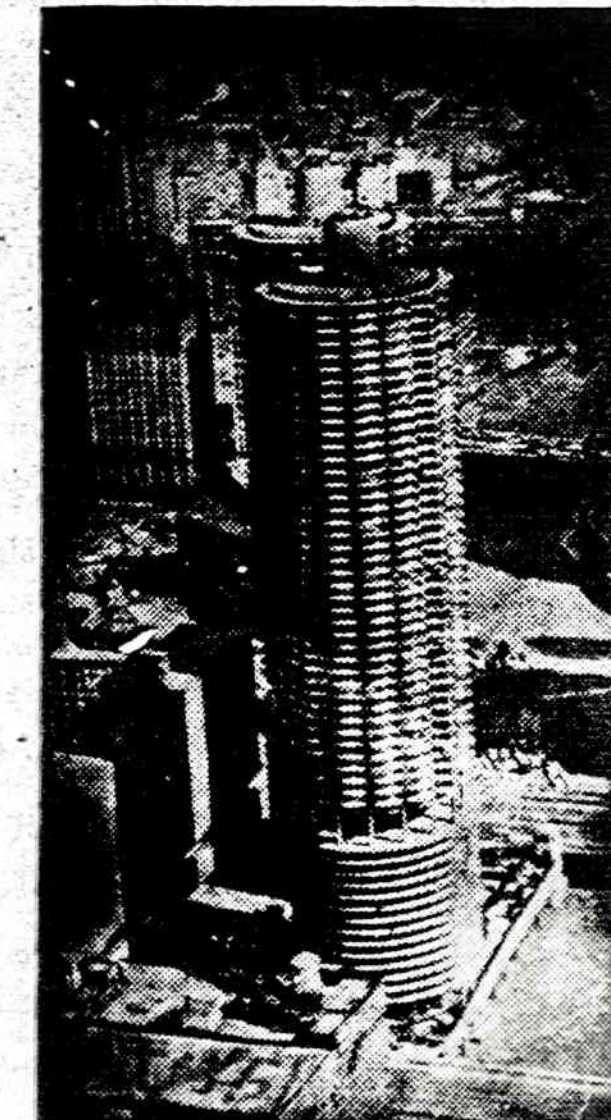
SUS CHICAGOS PRIEMIESCIUS IR

Later-City Relocation Service

7,000 MIESTŲ JAV-SE PER R E L O

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

TEL 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

Published Daily Except Sunday, by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-4100
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months.	
Other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.00 per three months, Canada \$30.00 per year, other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$26.00
pusei metų	\$14.00
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Derwinskis gina pavergtųjų teises

Iš Lietuvos kilusių tėvų ir protėvių Amerikoje gimęs kongreso atstovas Edwardas Derwinskis tapo ne tik pavergtųjų lietuvių, bet visų pavergtųjų tautų didžiausias čempionas. Jis nepaprastai atkakliai kovoja už pavergtųjų tautų teises Amerikoje, JAV kongrese ir kongreso užsienio komisijose, o vakar jis pasakė pagrindinę kalbą pavergtųjų tautų atstovams Formozėje. Taip pat mieste suvažiavusių pavergtųjų tautų atstovams. Atstovo Derwinskio kalba vakar nuskambėjo per visas Pietų Azijos ir pačios Azijos pavergtas tautas.

Formozon Derwinskis nuvyko ne tuščiomis rankomis. Jis jiems galėjo pasakyti, ką jis pats padarė, ką atliko JAV kongresas ir ką yra pasiryžę daryti šio krašto gyventojai. Prieš porą metų svarbiausią kalbą suvažiavusiems Pietų Azijos atstovams pasakė Dr. Kazys Bobelis, o vakar pačią svarbiausią kalbą pasakė pats Derwinskis.

Derwinskis priminė susirinkusiems apie Sovietų Sąjungos norą siekti pasaulio taikos, nes karai nei kiek nepagerino ekonominės Sovietų Sąjungos gyventojų būklės ir nepastūmėjo pirmyn sovietų ekonomijos. Sovietų Sąjunga siekia taikos, nes jai reikalinga kapitalistinės Amerikos parama krašto ūkiui atgaivinti. Sovietų valdžios propagandistai gyrėsi, kad rusai taiko pačius naujausius metodus žemės ūkiui kelti, bet tie metodai nepajėgia pagaminti krašto gyventojams reikalingos duonos ir riebalų. Rusijoje gerai maitinasi tik tai maršalai, generolai ir policijos aukštesnieji viršininkai, — labiausiai privilegijuotoji klasė, tuo tarpu darbininkams ir pavergtoms tautoms lieka tik didelis vargas ir badas.

Helsinkyje Sovietų Sąjunga buvo priversta pasirašyti kelis nuostatus, liepiančius visiems krašto gyventojams taikyti pačias pagrindines teises. Sovietų diplomatai du metu spyrėsi, kritikavo ir niekino amerikiečių pasiūlytas informacijos judėjimo ir šeimų sujungimo teises. Sovietų atstovai Vienos pasitarimuose priešinosi šiems nuostatomis, bet jie buvo priversti juos priimti. Brežnevas iškilmingai pasidavė Helsinkio aktus pildyti. Vieną kitą žingsnį užsienio korespondentų judėjimo srityje sovietų valdžia paskelbė, bet kitų Helsinkio pазadų ji nepildė.

Kongreso atstovas Derwinskis Azijos tautoms pranešė, kad JAV kongresas sudarė abiejų partijų bendrą komisiją sekti Helsinkio nutarimų vykdymą. Kongreso atstovai renka medžiagą apie sovietų valdžios veiksmus, laužiančius Helsinkio nutarimus ir einančius prieš paties Brežnevo iškilmingai duotus pažadus Europos valstybių galvų tarptautinėje konferencijoje. Amerikos kongresas jau turi didoką pluoštą faktų, kurie aiškiai rodo sovietų valdžios nusizengimus prieš Helsinkyje padarytus viešus pažadus ir pasirašytus susitarimų parafratus. Visi šitie klausimai bus keliami kitoje tarptautinėje konferencijoje.

Sovietų valdžia buvo išleidusi milijonus dolerių savo propagandai Helsinkio konferencijos metu ir tuojau po jos. Samdyti sovietų agentai, sulindę į laisvojo pasaulio spaudos centrą, tvirtino, kad Helsinkio konferencija tikrai patvirtina dabartinės Rytų Europos valstybių sienas. Vieni labai jau akiplėšiškai, o kiti dar besidangstydami figos lapais, šią sovietų propagandą skelbė toje spaudoje, kur tik jie koją galėjo įkelti. Radijo komentatoriai kartoję tas pačias brežnevines sovietų propagandas mintis. Sovietų propagandistai, koją įkėlę ir lietuvių spaudoje, kartoję ir akis draskė, gindami Brežnevo paskleistas žalingas idėjas ir nieko nepagrįstus tvirtinimus.

Kad Brežnevo propagandai būtų užkirstas kelias ir kad Helsinkio aktai nebūtų taikomi toms byloms, kurios i Helsinkio aktus neįeina, kongreso atstovai ir senatas priėmė nutarimą, kuris aiškiai sako, kad Helsinkio aktai visai nereiškia Lietuvos, Latvijos ir Estijos aneksijos. Derwinskis ėmėsi iniciatyvos praversti rezoliuciją atstovų rūmuose, o vėliau kiti jo bendradarbiai panašią rezoliuciją pravedė ir Amerikos senate.

Derwinskis priminė prieš metus Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininko Dr. Bobelio Formozėje prieš du metus pasakytus žodžius, papasakojo apie Amerikos lietuvių pasiryžimą kovoti už gintinio krašto laisvę bei nepriklausomybę ir Amerikos gyventojų pritarimą tautų apsisprendimo principams ir pagrindinėms kiekvieno žmogaus teisėms. Amerika prieš du šimtus metų davė savo gyventojams pagrindines teises, jas užtvirtino konstitucijoje ir įvairiais būdais jas šiandien respektuoja. Jeigu vienas kitas valdininkas kartais pasižada tas teises paneigti arba jų negerbti, tai teismai arba pats kongresas imasi priemonių toms teisėms atstatyti.

Kongreso atstovas ragino metinė konferencijon suvažiavusių Pietų Azijos tautų atstovus kovoti be atodairos dėl pagrindinių žmogaus teisių ir dėl kiekvienos pavergtos tautos laisvo apsisprendimo. Praktika parodė, kad laisvos tautos, pačios betvarkydamos savo ekonominius ir kultūrinius reikalus, padaro žymiai didesnę pažangą ir gerbūviu džiaugiasi didesnis žmonių skaičius. Jis ragino pavergtųjų Azijos tautų atstovus tęsti kovą su dar didesniu atkaklumu bei pasiryžimu. Komunistinės valdžios ne amžinos. Žmonėms jo buvo primestos, kai nebuvo pasiryžimo ginti pagrindines savo teises. Kai gyventojai susipras ir savo teises gis, tai maža grupelė žmonių savo valios neprimės.

Kongreso atstovas Derwinskis savo pasiryžimu, atkaklumu ir ištikimumu šiandien tapo pavergtųjų tautų teisių gynėjas ne tik Amerikoje, Europoje, bet ir Azijoje. Suprantama kalba jis tūkstančiai dėsto pagrindines kovos mintis ir ragina kovoti. Lietuviai džiaugiasi, kad jis gina pavergtos lietuvių tautos teises.

Moksleivių ateitininkų vasaros stovyklos Dainavoje vadovybė: iš kairės sėdi: Dr. K. Pemkus, I. Stončiūtė, I. Bublienė, kun. P. Parlaaba, V. Masionytė, J. Krokytė, K. Ročionaitė, stovi—muz. F. Strolia, L. Mikolūnas, P. Kisielius, L. Rimkus, J. Nakas, J. Dumčė ir S. Girnius. Nuotrauka V. Bacevičiaus

IGNAS PĖTRAUSKAS

KUR NEBĖRA LIETUVIŠKO NUOSIRDUMO?

Bendai, lietuviai nuo seno organizacijų veikimą. Bet jie yra žinomi, kaip nuoširdūs būvo negausūs, „nepopuliarūs žmonės, nelaimės išūktam kai niekas dėl jų nesijaudindavo. myniui ar svetimam žmogui. Bet dabar, kada tokių bendravisada skuba padėti. Suktu-mas ir apgaulė buvo svetimas panto idėjoms ir prisijungusi dalykas. Tik atsiradus lietuvių tarpe komunistams prijauniančių bendradarbių, prasi-dėjo nesutarimai, neapykanta. Komunistų partijos organizatoriai „pamatė kad jų idėjomis visuomenė nesizavi, nepritari, ir kad tik smurtu, apgaulė ir kerštu galima užvaldyti. Ir savo nariusms iškiepjo tą neapykantą, kitaip galvojančiam tautiečiui.

Pagal partijos drausmę kiekvienas narys ne tik negali prisidėti prie kitos organizacijos darbų, bet privalo tokius darbus niekinti, visomis įs-galėmis trugdyti, nežiūrint ar politinis dalykas ar grynai kultūrinis. Kraštuose, kur jie pa-imia valdžią, labai paprastai uždaro visus kitas organizacijas ir jų spaudą ir kitaip galvojančius savo minčių pareikš-ti negali. Tokį, tuoj į konkrė-tacijos stovyklą ar į beprotna-mį. Ten kur tos galios neturi, tai tik šmeižtu ir apgaulė sten-giasi tai atlikti.

Senosios lietuvių išeivijos visos tautinės organizacijos dirbo bendrai, kovodamos dėl Lietuvos laisvės. Kada rusai okupavo Lietuvą, jie įkūrė Al-tą, bendrai prieš Lietuvos oku-pantą. Tuoj po karo, Balfą, lie-tuvių pabėgėlius šelpiti. Ren-giamų koncertų, visada audi-tofijos būv pilnos. Jie tebe-buvo tie patys, skaisčius, nuo-širdūs lietuviai, visomis iš-galėmis stengėsi ištiesti pagelbos ranką lietuviui. Tik komunis-tų simpatikai „Vilnės“ vado-vai, išeidavo prieš visą tautinį

jas. Šitiems lietuviams — ben-dradarbiautojams, artimo mei-lės dvasia išlėso, o jos vietą, kaip geram auklėtinui prie-ra, užėmė partijos iškieptas, prieš lietuvišką veiksmą, kerš-to jausmas.

Taigi ar kas girdėjo, kal „Vilnis“ būtų reklamavusi, ar bent kuų būtų prisidėjusi prie tautinių organizacijų rengia-mų parodų ar minėjimų. Taip pat daro ir naujųjų išeivių ben-dradarbiautojai, tik gal dau-giau rafinuotu būdu. Jie ir jų valdoma spauda irgi netik ne-prisideda prie lietuviškų or-ganizacijų rengiamo minėji-mo, bet visomis įgėjomis sten-gėsi trukdyti. Iki nuoširdus lie-tuvis, Leonardas Šimutis buvo Draugo redaktorius, tai Drau-gas buvo visų lietuvių laikraš-tis. Bet kad jo vietą užėmė, anot Br. Kvickio, „partiniai“ redaktoriai, tai Draugas pasi-darė tik vienos grupelės pr-o-pagandos organas. Tautinių lietuvių organizacijų rengia-mas Biceniential minėjimas, jiems pasidarė svetimas, nepri-imtinas, nes okupanto nepalai-mintas.

Atrodo, kad penktosios so-kių šventės komitetas, ypatin-gai jos pirmininkas p. Juode-lis irgi priklausė prie tų pe-rauklėtų lietuvių. Nes jis akty-viai išėjo kovoti prieš tų mi-nėjimą, panaudodamas visas partijos nurodytas priemones, jėgą ir apgaulę. Jėgą ir suktu-mą jis panaudojo darydamas viską, kad šokių grupės neda-lyvautų minėjime. Viešai pa-sidžiaugė, kad atkalbėjo gr-upės vadovą nuo dalyvavimo minėjime. Apgaulę, kad dau-giau, kaip prieš pusę metų, buvo duotas apmokamas skel-bimas viename laikraštyje, ži-noma papuoštas Biceniential žo-džiu. Tuoj po minėjimo, tas skelbimas tame laikraštyje ir prapudė, jis nebuvo visai reikalingas, nes jo tikslas bu-vo suklaidinti skaitytojus. Ir tas vargšas Margučio Petrutis, ir tas su savo mažą dūdelę, nu-sisuko nuo Chicagos lietuvių.

O kaip elgiasi lietuvių tauti-nės organizacijos ir jų spau-da, po tokio įkyraus bendradra-biautojų spaudimo? Nežiūrint, kad 5-osių šokių šventės komi-teto pirmininku pakviestas toks arogantas, siaurų pažiūrų žno-gus, (žinoma, jis turi atlikti kviečiančiųjų kvalitetą), nuo kurio tiek nukentėjo Chicagos lietuvių organizacijos, bet ka-dangi šokių šventė, kaip ir bi-ceniential minėjimas, yra vi-sų lietuvių prestižo reikalas

(Nukelta į 5 psl.)

PAVASARIS EINA KARPATŲ KALNAIS

Rašo Dan Kuraitis

Bet pats skaudžiausias buvo švedijos komunistų balsas. Maskva labai džiaugėsi kad konservatorinėje švedijoje rado kelis draugus, o čia dabar vos pirmam tarptautiniam konfliktui iškilus, švedijos komunistai nusisuko nuo Maskvos. Blogiausia, kad jie nepapra-še net Maskvos paaiškinimo. Jie būtų turėję bent pa-laukti, ką tuo reikalu pats Brežnevas būtų pasakęs, bet jie tuojau paskelbė platų pareiškimą, kuriame smerkė Maskvos daromą spaudimą į Čekoslovakiją.

DUBČEKAS BUVO GEROKAI IŠVARGĖS

Iš Černos grįžę čekų komunistai darė pareiški-mus. Aiškino, kad Maskvos politinis biuras nebuvo vienodos nuomonės, kad ne visi buvo nusiteikę prieš

čekų vedamą didesnės laisvės politiką, bet nei vienas nelietė nutarimo čekų teritorijoje suaukšti komu-nistinių Varšuvos pakto valstybių karo vadų pasi-tarimą.

Rusai būtų norėję, kad sekantis pasitarimas bū-tų suorganizuotas Varšuvoje, Maskvoje ar kurioje kitoje komunistų pavergtose valstybėje, bet Dubč-ekas pasakė, kad jie negali vykdyti jokių komunistinė valstybė. Jeigu Maskva reikalauja, kad būtų suauk-tas pasitarimas, liečiantis grynai Čekoslovakiją, tai tas pasitarimas privalėjo būti tik čekų teritorijoje.

— Brežnevas paklausė, kodėl tą pasitarimą turi būti kitoje valstybėje. Tai Dubčekas jam atsakė, kad čekai negali būti palikti be vadų. Negalima kapoti čekų vadamas galvų, kai visam kraštui gresia pavojus.

Šitas Dubčekas pareiškimas nusteboino visus polit-biuro narius. Bet jie nieko nėsakė ir placiau Dubč-eko neklausinėjo, o jis, sekundę pasiklausęs, pridėjo:

— Čekai — ne lenkai. Lenkų partijos centro ko-mitetą galima visą stumti ir sušaudyti... Tą patį ga-lima padaryti su vokiečiais, gudais, lietuviams, bet č-ekai nenori patekti į šitokius spastus... Varšuvos pak-to vastybių pasitarimas vyks čekų teritorijoje, nes kitur čekai nevažiuos... Be to, čekai garantuoja, kad nieko neatsitiks suvažiavusiems komunistinių valsty-bių atstovams... Jie galės laisvai į Čekoslovakiją at-važiuoti ir išvažiuoti.

— Tai kur tas pasitarimas galės įvykti? — pats Brežnevas paklausė.

— Geriausia susirinkti Bratislovoje, — atsakė Dub-čekas.

— Tai kodėl pasirinkti Bratislovą?

— Kad galėtume jus visus pavaišinti Pilseno alu-

mi, — trumpai atsakė Dubčekas numojo ranka ir dau-giau į jokią kalbą nesileido.

Čekai patiems čekams nieko nepasakojo, bet po visą Europą paleido įvairiausių gandus apie pasi-tarimus Ciernoje. Visi reikalavo, kad čekams kalbą pasakytų Alesandras Dubčekas, bet Dubčekas nenorėjo nieko pasakoti. Bet to, jis norėjo išsimiegoti. Jis vadovavo pasitarimams, su rusais. Jis atlaikė frontą prieš 16 pačių geriausių komunistinių diplomatų ir karių. Pareiškimus reikardiais padarydavo ir kiti č-ekų delegacijos nariai, bet Dubčekas kalbėjo daugiau-sia ir labiausiai išvargo. Kai grįžo į Pragę, tai įsakė saviesiems jo nekelti, kad ir dangus griūtų, kol jis pats neprabus ir tinkamai pailsės. Jis patarė Smrt-kovskiui, parlamento pirmininkui informuoti apie pasitarimą Ciernoje. Jis kalbėjo, bet svarbiausio nu-tarimo nepranešė.

ČEKAI VYKUSIAI VEDE PROPAGANDĄ

Dar nespėjo Brežnevo ir kitų politinio biuro n-rių lėtas traukinys iš Užgorodo parvežti į Maskvą, vi-są Europą apklėkė žinia, kad net patojoje Maskvoje komunistais nepatenkinti inteligentai protestuoja prieš ruošiamą Čekoslovakijos okupaciją. Ciernoje Brež-nevas klausinėjo Dubčeką, iš kur jis ištraukęs žinias apie ruošiamą okupaciją, o čia patojoje Maskvoje jau buvo keliami protestai prieš tokį kolonialistų žingsnį.

Brežnevas nežinojo, kas čia darėsi, iš kur nepate-nkinti Maskvos komunistai galėjo sužinoti sovietų ka-riuomenės pasirušiusius. Pasirodo, kad jie vis dėlto žinojo. Nereikėjo jokio oficialaus pranešimo. Karei-viai buvo stūdinami į Čekoslovakijos pasienį. Vienas laiške aprašinėjo, kaip sunkiosios karo mašinos lau-žė nakti baigiančius jonus ir niekais vertė saują duo-

nos. Sovietų valdžia nieko neprizadėjo Rutenijos gy-ventojams, bet jie matė, kad jų rugiai ir vąsarėjus č-ekai niekaj.

Ciernoje buvo susitarta nieko nesakyti, Dubčekas burnos nepradžiojo, bet kiti čekų delegacijos nariai tu-rejo vieną kitą dalyką pasakyti krašto gyventojams. Visiems buvo aišku, kad patys įtakingiausieji čekų pareigūnai į Cierną be reikalo nevažiuos. Politikai ne-kalbėjo, bet laikraštinkai, vieni savo laikraščiuose, o kiti per radijo trumpus tarpelius sugebėjo vis dėlto krašto gyventojams pranešti, kas darėsi tarp dviejų valstybių.

Pirmiausia, kaip jau minėjome, kalbėjo parlamėn-to-pirmininkas Smrkowski. Vėliau trumpą kalbą pasakė prezidentas Svoboda. Čekai jau kalbėjo apie rusų invaziją, nes visiems buvo žinoma, kad jie trau-kią divizijas į čekų pasienį. Vokiečiai jau aiškiai kal-bėjo, kad reikia įsiveržti į Čekoslovakiją, jeigu Dub-čekas nesusistabdys kalbų apie didesnę laisvę ir laisves-nę ekonominę. Tos čekų kalbos labai blėgali veikian-čios Rytų Vokietijos gyventojus. Jeigu čekai gautų daugiau laisvės, tai niekas nepajėgų sustabdyti vokie-čių nuo tokių pačių reikalavimų. Ulbrichtas kitaip šiuos reikalus aiškino. Jis nežinojo, kuriais smeti-miais čekai statė tokius reikalavimus, bet jis aiškiai jautė, kad nacionalistinis vokiečių elementas kels ga-lvas ir reikalaus dar daugiau laisvės, negu čekai rei-kalauja. Čekų keliamas klausimas kėlė nerimą visoje Rytų Europoje.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRASTI "NAUJIENAS"

Tel. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirma ligoninė pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-9004

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofis: Hemlock 4-5849
Razid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5 val.
ir šeštadieniais 8-3 val.

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienas ir
kas antra šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
silepia, skambinti MI 3-0001.

TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 WEST 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS

489-4441 561-4605
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
1002 N. WESTERN AVE.
5214 N. WESTERN AVE.
Telefonas atsakomas 12 val.

Ofiso tel.: HE 4-1818

Rezidencijos: PR 6-9867

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPECIALISTAS
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradi-
eniais, ketvirtadieniais ir penkta-
dieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.

Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK FLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofis: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį
ir penktadienį 8-12 val. vak. Seštadienį
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: Hemlock 4-2123
Razid. telefonai: Gibson 8-6195
Pirma ligoninė pagal susitarimą. Dėl
valandų skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatliepia, tai telefonai GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatų ir protezų, med. ban-
džių. Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: Prospect 6-5084

SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI

NAUJIENAS

SAMOGITIA

Idomi istorijos knyga apie Žemaičių žemę

Knygų ir bibliotekinių pasau-
lyje, atrodo, nemaža susi-
domėjimą, o galbūt ir sensaci-
ją sukėlė autorius Charles
L. T. Pichel, Malto Kryžiaus
Spaudos (Maltese Cross Press)
prezidentas (Box 1102, Wilkes
Barre, Pa., 18703) naujai pa-
rašyta knyga, iliustruota, 320
puslapių, indeksu ir su žemė-
lapiais. Kaina \$7.95.

Atrodo iš laisvų, recenzijų
ir tos knygos sukeltos susi-
domėjimo, kad recenzentams, bi-
bliotekininkams ir pačiam au-
toriumi krašto pavadinimas Sa-
mogitija (Žemaitija) ir jo gy-
ventojai žemaičiai (samogitai)
mūsų Lietuvos vakarinė dalis
iki šiol buvo nematyta, negirdėta
Terra Incognita! Tai aiškiai
matyti iš atsiliepimų spaudoje
ir laišku.

Knygos Samogitia recenzija

Charles Pichel, 1048 metais
Jeruzalėje įsteigto, Malto Vy-
čių (Knights of Malta) St. Jo-
no Jeruzolimiečio Suvereninio
Ordino Didysis Kancleris, C.
L. T. Pichel, dabar gyvenantis
J. A. V. padėjo daug trisdešimt
rašydams šią "keistą ir stebė-
nančią" knygą. Adv. M. Ro-
bert Samborski, 2039 N. Hum-
boldt blvd., Chicago, Ill., 60647,
— aciu Jam — atsistoję jo
paties rašytoje tos knygos re-
cenzijoje Samogitiją aiškina
sekančiai:

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

GELES VISOMS PROGOMS

Beverly Hills
GELINYCIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS

Linksmum, arba liudėsio valandoms
gražiai ir šviesiai.
Piu papuošimui ir sezoninėms
kapoms gėlės.

ROY R. PETRO (PUTAS)

DAUBARŲ SŪNUS
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

Kur nebėra lietuviško...

Atkelta į iš 4 pusl.)

ir ją remia visi lietuviai. Tos
tautinės lietuvių organizaci-
jos, dar tebeturintį tą artimo mei-
lės jausmą. Nors šventė bus
tik rudenį, o jau visų gerokai
reklamuojama. Šokių šventės
komitetui kviečiant spaudos
konferenciją, atvyksta visų
lietuviškų laikraščių atstovai
ir visuose laikraščiuose skaito
mę jų korespondencijas apie
šokių šventę. Ir nieko stebėti-
no, kur yra bendras lietuviš-
kas reikalas, ten visi lietuviai
eina kartu. O koks buvo skirtu-
mas, kad lietuvių tautinės or-
ganizacijos rengė bicentennial
minėjimą? O kaip būtų buvę
gražu, jei tada irgi būtų visi
prisidėję.

Matome, kad tiek aktyvieji
partiečiai okupuotoje Lietuvo-
je, tiek jų pasekėjai Chicago-
je "Vilnius" darbuotojai, tiek
naujieji lietuviai, bendradar-
biai ar tie "partiniai" Draugo
redaktoriai, anot Kvickio, lai-
kosi tvirtai vienos, smurto ir
apgaulės linijos, prieš tautines
lietuvių organizacijas.

Samogitia yra keista ir ste-
binanti knyga. Esanti prie Bal-
tijos sutapusi su moderniaja
Lietuva, ji buvo apgyventa Ais-
čių, kurie atnigravo iš Mažo-
sios Azijos, drauge atsinešda-
mi savo įsitikinimus ir kalbą.
primenančią šventąją Indijų
kalbą — Veidų Sanskritą.

Samogitų narsus vyčiai per
du šimtmečius kovojo prieš
Teutonų riterius, savo mažų
arkliukų kavalerija atmušė
Genghis Khano Auksinę Ordą
ir didėjančią Rusų priespaudą.
Autorius giliai įsirausė į len-
kų, rusų lietuvių ir vokiečių
autorius, rašydamas tragišką
istoriją narsių ir atsparių žmo-
nių, kurie gynėsi nuo Krikš-
čionybės. Nors samogitai prie-
siemė Romos Katalikybę ir pa-
sadarė atkaklūs savo naujosios
religijos gynėjai, laikui bė-
gant nugalėti carų Rusijos, jie
vėl buvo persekiojami už tai,
kad nepasidavė verčiami į ru-
sų staciatybią.

Autorius savo knygoje mini
generolą Tada Kosciuską bu-
vus lietuviu, vadovavus prieš
Rusiją sukilėlių armijai, kuri
1794 m. spalio 10 d. prie Var-
šuvos buvo rusų nugalėta ir
pats Kosciuska buvo rusų pa-
imtas į nelaisvę, vėliau paleis-
tas ir padėjęs Amerikai išsiko-
voti laisvę nuo Anglijos, mini
Kosciuskos laišką rusų carui
Aleksandriui I:

"Pone: Aš esu gimęs lietu-
viu ir nedaug metų man beliko
gyventi. Tačiau ateities už-
danga slepia mano gimtosios
šalies likimą". Jis mirė Šveicari-
joje 1817 m. spalio 15 d.
sulaukęs 76 metų amžiaus. Bu-
vęs sulenkintas, bet nusivylęs
savo buvusiais draugais inte-
ktualais, kurie daug kalbėjo
bei mažai veikė, Kosciuska grį-
žo prie savo įgimto lietuviš-
kumo".

"Žinoma, šis tomas nėra
skirtas bendrai skaitytojams,
bet tiems, kas domisi Centro
Europos istorija, ras daug ver-
tingų naujų. Lenkų patriotai
ras daug dėl ko pasigindyti su
autorin, bet vienas dalykas
yra tikras: Jei yra kokių samo-
gitų, kurie per praeitį du
šimtus metų yra emigravę į
Šiaurės Ameriką, jiems ši
knyga bus vertinga ir džiugin-
nanti. Tačiau aš pats visą sa-
vo amžių nesu sutikęs žmo-
gaus, kuris save vadintų samo-
gitu ir, tiesa sakant, niekuo-
met nebuvau girdėjęs kad to-
kie senovės žmonės egzistuo-
ja, kol paštas atnešė tą knygą",
prisipažįsta recenzentas adv.
M. Robert Samborski. Pastebė-
damas, kad ta knyga jau išvė-
sta ir išleista prancūzų, italų ir
švedų kalbomis ir patardamas
lietuviams, ją išsivesti ir iš-
leisti lietuvių kalba.

Pastebėtina, kad knyga "Sa-
mogitia" radusi gyvą susido-
mėjimą karininkų tarpe kas
matyti iš pulkininko B. F. von
Stahl, Omaha, Neb., kurs ją re-
komenduoja kaip "idealų va-
dovėlį karo akademijoms West
Point, Annapolis ir Colorado
Springs, ir pulk. leit. Tarlton
Fleming Parsons, Alexandria,
Va., kurs apie tą knygą atsi-
liepia, jog tai yra "reta ir ne-
paprasta didžios vertybės kny-
ga". Samogitia atgaivina ma-
žai žinoma, bet garbingą Eu-
ropos istorijos skyrių... Ją
specialiai turėtų skaityti vivi-
liai ir kariški lyderiai". J. Pr.

give...
as more will live
HEART FUND

PAVOJINGAS ŽAIDIMAS GYVYBĖMIS

Tebėra paslaptis, ką grobikai norėjo padaryti
su 26 vaikais ir šoferiu

Nors Chowchillos miestelis ir
visa šiaurinė Kalifornija leng-
viau atskirė dvidešimt šešiams
vaikams ir vienam suaugusiam
išsigelbėjus, didelė misterija te-
bepasilieka, ką su jais norėjo
daryti tie trys ginkluoti ir mas-
kuoti vyrai, kurie ketvirtadienį
pavakareje pagrobė iš pikniko
su 26 mokiniais grįžantį mo-
kyklos autobusą, tą autobusą
paslėpė vaikus su autobuso šo-
feriu savo dviejuose "busiukuose"
nuvėžė už 90 mylių į esan-
čias akmens skaldyklas, juos su-
varė į gilia kaverną, užmūrijo
ir patys nuvažiojo.

Ta kaverna, pasirodo, yra
apie 12 pėdų giliai ir į ją gali-
ma nultipti tik kopėčiomis. An-
ga į kaverną lysti yra tokia, kad
tik vienas žmogus tegali pra-
lysti. Truko daug laiko, kad gro-
bikai autobuso šoferį Frank
Ray privertė įlysti ir kopėčio-
mis nultipti, paskui visus 26 vai-
kus nulaipino. Visus nulaipinus,
grobikai kopėčias ištraukė ir an-
gą užmūrino.

Kaverną tam tikslui buvusi iš-
anksto paruošta: atgabenta van-
dens, palikta šiek tiek sauso
maisto, pastatytas kilnojamas
"tailietas" ir keli matracai įmes-
ti.

Gerai, kad Ray su keliais vy-

resniais mokiniais pradėjo ieš-
koti išsigelbėjimo, kol nesutemo
ir požemyje buvo šiek tiek švie-
sos. Pasikloję tuos matrasus, jie
galėjo pasiekti kavernos "lubas"
ir pradėjo ilgą sunkų darbą nuo-
daryti tie trys ginkluoti ir mas-
komis rankomis nuardyti angos
užgriozdijimą. Kol anga pasise-
kė atidaryti, požemyje kvėpavi-
mas pradėjo sunkėti ir ilgiau
pabuvus jie ten būtų nutroš-
kę, pasakė Ray.

Kai skaldyklos sargas juos ra-
do, keli mokiniai jau buvo išlai-
pinti.

Dabar galvosūkis, ką piktada-
riai norėjo su tais vaikais dary-
ti? Tarpe įvairių kitokių prie-
laidų yra viena, būtent, kad vi-
siškai panašus vaikų pagrobimas
— žinoma, įsivaizduotas — ap-
rašytas vienoje prieš 18 metų iš-
leistoje knygoje "The Day the
Children Vanished". Noveleje
drama baigta laimingai, bet pra-
eito savaitgalio tikrovė, atrodo,
būtu pasibaigusi baisia tragedi-
ja, jei tų 26 vaikų tarpe nebū-
tu buvęs suaugęs, ramaus būdo
išradinąs žmogus, šoferis Frank
Ray.

Tikro atsakymo laukiama iš
pačių piktadarių, kai bus su-
gauti, už kurių nurodymą yra
paskirta \$10,000 premija.

J. Pr.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENA DIENA BŪTINI KRIKSCIONIUI

"Aš gyvasis, aš buvau numiręs ir štai esu gyvas per amžių amžius".
Apr. 1:18

Svarbiausias Evangelijos mokslas yra mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus
prisikėlimas iš numirusių. Jėzaus mirtis parodo mums didžią jo ir jo Tėvo
meilę. Tačiau dieviškojo plano įvykdymui ir visos žmonijos palaiminimui
reikėjo, kad Jėzus atsiųstų iš numirusių ir pasidarytų mūsų išganymo Vado
ir visos žmonijos Atpirkėju. Dėlto Jėzus pasakė: "Aš esu gyvas ir jūs bū-
site gyvi". (Jono 14:19). Tokie šventraščio pareiškimai palinksmina mūsų šir-
dis, atgaivina ir sustiprina mus, nes matome, kad jau arti prisikėlimo rytas
ir ilgiai lauktoji Tūkstantmetinė diena, kurioje Viešpats palaimins visus ir nu-
sluostys visas sąsaras nuo kiekvieno jam pasidavusio ir jo klausancio žmogaus.

Visi žino, kad mirtis yra siauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mi-
rusieji? Į tą klausimą atsako knygotė "Viltis po mirties", kurią gausite
nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET, CHICAGO, ILL. 60629
SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS

AIKŠTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6045 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MAKŠTOS VISTA

REpublic 7-9000 REpublic 7-9001

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

TEL.: YArds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

NARIAI:

Chicagos

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijos

AMBULANCE

PATARNAVI-

MAS DIENA

IR NAKTĮ.

TURIME

KOPLYČIAS

VISOSE MIESTO

DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

VirginiA 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY. Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET

Phone: YArds 7-1911

TRUMPAI

— Tony Kružikas iš Marquette Paiko apylinkės platinimo vajuos proga susidomėjo Naujienomis ir pastaruoju metu pa-
stebėjo, kad jos kreipia dėmesį į visų lietuvių gyvybinius reikalus, ypačingai dėl kėsinimosi ardyti Marquette Parko lietuvių koloniją. Jos informavo gyventojus ir visus lietuvius ne tik po vykių, bet ir prieš juos. Vakar jis skambino telefonu Naujienoms ir užsakė jas vieneriems metams. Šiandien Naujienos jau yra jo pašto dėžutėje. Dėkui už dėmesį ir už prenumeratą. Platinimo vajuos proga Naujienos yra siunčiamos susipažinimui 2 savaites nemokamai. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti, visi lietuvių kviečiami su jomis susipažinti ir pareikšti savo nuomonę jas užsisakant.

— Napoleonas Gabrėnas iš Pittsburgh, Pa. išvyko į Colorado Springs, Colo. Ponia Katerina Matuck iš Gary išvyko vasaros metui į Knox, Ind. Karolis Dabulevičius išvyko į Potawatamie vasarvietes, Benton Harbor, Mich.

— Jonas Andruska iš Quebeco provincijos Kanadoje kiekvienais metais paremia Naujienų leidimą. Dėkui už nuolatinę paramą, prašė iš anksto prenumeratos ir už \$10 auką mašinų fondui.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
V. VALANTINAS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NOREIKIENE — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.
MAISTAS IŠ EUROPOS SANDELIŲ.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

JUBILEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, geriant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmtakų ir atliekant būtiną pareigą amžinam lietuvių išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vajuos.

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovoją už Lietuvos ir paverstų lietuvių laisvę, neldamos ir nesidėdamos ir sanderius su okupantais ar jų igaliojiniais.

NAUJIENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJIENOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą žiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomios, naudingos ir reikalingos, nei būtinios. Ne veltui, geros draugijos girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jau prenumeruota.

Tudėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jūbilejinių metų proga skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvių pasekti lietuviškos spaudos pirmųjų pavyzdžių užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos lietuvių, taip pat paverstų Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuvių reikalo renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusė metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vieneriems mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusė metų — \$14.00, vieneriems mėn. — \$2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratą, Jūbilejinių vajuos proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____

SUSIRINKIMU PRANEŠIMAI

Uptytės Draugiškas klubas rengia pikniką sekmadienį, liepos 25 d. Vyčių salėje ir sode, 2455 West 47th Street, Pradžia 12 val. popiet. So-kiams gros geras orkestras.
Klubas nuosirdžiai kviečia savo narius ir svečius atsilankyti ir praleisti linksmą dieną su apytiedais. Komisija su pagelbininkais maloniai pavalins skanius valgius bei įvairiais gėrimais. Bus daug vertingų dovanų laimėjimams.

A. Kalys

sipažinti ir pareikšti udamisė MOKYTOJŲ IR JAUNIMO STUDIJŲ SAVAITEN.

Dainavoje autobusas išvyksta sekmadienį, rugp. 8 d 9 val. ryto nuo Jaunimo Centro
linke. \$29.900. Teirautis angliškai. Tel. 926-4076. (Pr.)

das Išganaitis, Algirdas Budreška, Jonas Jasaitis, Juozas Skevys, Jonas Yla ir Jonas Vaičiūnas. Bet kokia organizacija be spaudos pagalbos negali augti ir didėti ne tik nariais, bet taip pat susilaukti ir plačiosios visuomenės susidomėjimo ir įvertinimo. Posėdžio dalyviai turėdami tai omenyje nutarė pasiskirstyti, kas į kurią spaudą rašys apie šaulius ir jų veiklą.

Dėmesio studentams!

Norintiems pasitobulinti li-tuanistikoje šią vasarą yra ruošiami specialūs dviejų savaičių kursai netoli Kento valstybinio universiteto, Ohio valstijoje. Tai Trečioji lituanis tinė stovykla, kuria ruošia Pasaulio lietuvių jaunimo sąjun-gos (PLJS) Rysių centras, veikiantis Chicagoje.

Stovykla įvyks rugp. 15-27 d. d. šių metų programoje bus gilinamasi kalbos dalykuose, istorijoje ir literatūroje. Lietuvių kalbai pakviesti mok. Stasys Barzdukas, prof. Antanas Klimas, kun. Juozas Vaiš-nys, prof. Benediktas Mačiui-ka, prof. Ilona Maziliauskienė ir prof. Rimvydas Šilbajoris.

Stovyklos kaina vieneriam asmeniui \$100. Būtina registruotis iš anksto, kreipiantis į PLJS Rysių centrą, 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629. R. S.

* Grafas von Euerstenberg (1629 — 1704) mirė badu Pary-žiuje, nes buvo šykštus pirkti maistą, nors turėjo \$136.000 me-tinių pajamų.

PUSMEČIUI \$70.00 CHICAGO

\$52. CICEROJE
(10/20/5/UM)
Pensininkams automobilių
APDRAUDA
Amžius 62—80
J. BACEVICIUS 778-2233

— Naujienas galima užsis-
kyti telefonu, skambinant ad-
ministracijai darbo valandomis.
Išp. p. kviečiama skambinti
arba rašyti prašant siųsti susi-
pažinimui. Platinimo vajuos
proga Naujienos yra siunčiamos
susipažinimui 2 savaites
nemokamai pagal gautus pakei-
davimus ir galimą skaitytojų
adresus.

(Pr.)

— Kiekvienas lietuvis gali ap-
sidrausti gyvybę nuo \$100 iki
\$10,000 Susivienijimo Lietu-
vių Amerikoje (SLA) organi-
zacija. Vaikams ir jaunuoi-
liams pigi TERM apdrauda:
\$1,000 tik už 3 dol. metams.
Jiems yra ir Taupomoji — En-
dowment apdrauda aukštajam
moksliui arba studijoms. Klaus-
kite apie grupinę Akcidentale
apdraudą organizacijų na-
riams — tik \$2 už \$1,000 ap-
draudą. Dėl šių ir kitokių in-
formacijų skambinkite Kristi-
nai Austin ir Naujienos
Tel. 421-6100. (Pr.)

♦ Elektros įvedimai, pataisy-
mai, Turia Chicago miesto lei-
dimą. Dirbu ir užmiešiuose.
Dirbu greit, garantuoti ir są-
žiningai.

Klaudijus Pumputis
4358 So. Washtenaw Ave.
Tel.: 927-3559

.DIDELĖ ITAKA VAKARŲ.

EUROPA

aiškiai pamatysite, jei Romoje ap-
lankysite Vatikaną, muziejų, pamaty-
site Kotrynos Mediči dedę Popiežių
Klemensą III. Florencijoje — pačią
Kotryną Mediči, Lietuvos karaliaus
Henriko III motiną, Milane — Lietu-
vos karaliaus Zigmanto II žmona
Bona Sforza, o Paryžiuje — Henriko
III ir jo tėvo pastatytą Louvre rū-
mus.

Dviejų savaitių ekskursija iš Chi-
cago į minėtą Lietuvos itakos vie-
tą išvyksta rugpjūčio 9 d. Ekskursi-
jai vadovauja patyrusi lietuvišė, in-
formacinė rasytė World Express
Agentūra, Mm. William H. Cates, 230
W. Monroe St. Chicago, Illinois 60606
arba telefonuokite (312) 332-4111.

SKAITYK IR KITAM PATARF
SKAITYTI "NAUJIEŅAS"

HELP WANTED — MALE

Darbininkų reikia

MECHANIC - WELDER

For plant in heavy metal industry
to work on conveyers systems, over-
head cranes, and other machinery.
Must have mechanical and welding
experience. Steady work. Excellent
working conditions.
Must speak English.

R. LAVIN and SONS, INC.
3426 So. Kedzie Ave.

An equal opportunity employer

REIKALINGAS VYRAS

Bendriems užlaikymo (maintenance)
darbams ir šiek tiek mokantis litu-
ti. Maža imonė Schiller Parke.
Susikabinti angliškai.

Tel. 678-5240

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų reikia

GERO BUDO MOTERIS gyventi
su senyva moterimi. Būtų idealu, jei
ji turėtų patarnavimų slaugės patyri-
mą. Geri namai ir geras atlyginimas.
Prašoma skambinti po 6:30 val. vak.
Tel. 434-0737.

RELIABLE COOK — HOUSEKEEPER

for couple in Winnetka.
Own room, and bath. 5 day week.
Some English necessary.
Call evenings or weekend
446-1297

RENTING IN GENERAL

Nuomos

Sekanti mėnėsi bus išnuomojamas
5 kambarių butas šeimai be vaikų
Marquette Parke tarp 68 ir 69-tos
gatvės.
Tel. 471-2239

SOPHIE BARCUS

RADIO ŽEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA.

1490 K.L.A.M.

Lietuvių kalbos pasidien nuo pirma-
dienio iki penktadienio 12:30—
1:00 v. popiet. — Seštadienį ir
sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Telef.: HEmlock 4-2413

7159 So. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, ILL. 60629

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR RANGAVYBOS

Pardavimas ir Taisyimas

2646 WEST 69th STREET

Telef.: REPUBLIC 7-1941

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIS NUOSIMCAIS MENESINIAIS IŠSIMOKĖJIMAIS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PEITRAS KAZANAUSKAS, Prezdentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginie 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS - VALDYMAS -

NOTARIATAS - VERTĖJIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

5 KAMBARIŲ mūrinis bungalow
su 2 kamb. pastogėje. Centrinis šil-
dymas, dujos, garažas, 56-ta ir Rock-
well, \$22,000.
2 PO 5 MŪRINIS. Centrinis šil-
dymas, dujos, 2 mašinų garažas.
62-ta ir Talman, \$29,900.
3 BUTAI ir tuščia krautuovė, \$360
pajamų per mėn. Brighton Parke.
\$28,000.

ŠIMAITIS REALTY

Insurance. Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

UNION PIER, MICHIGAN — The
new LUBEZNIK MANOR, 15762 Lake
shore Dr. Large 1 bedroom deluxe
cottages on Lake Michigan, private
beach, housekeeping, \$75 per week,
\$250 per month. Call 616/469-9853 or
Chicago 792-0555.

BY OWNER

5600 North — 1700 West
Large living room. Full dining
room. 2 bedrooms.
Kitchen with cabinets. Enclosed
front porch.
Full basement. Carpets and drapes
Attic possible. 2 bedrooms.
Near school, transportation, etc.
\$25,000 firm.
271-3739 or 649-9837

PARDUODAMAS 6 BUTŲ

MŪRAS

Butai po viena arba 2 miegamuo-
sius, 9 metų senumo. \$15,000 metinių
pajamų, kapitalo didėjimas ir apsa-
ga nuo infliacijos.
Gera vieta ir gera apylinkė prie 71-
mos gatvės nuo Kedzie.

JOHN J. DILLON REALTY
Skambinti angliškai
Tel. 233-4247

SAVININKAS PARDUODA

3 MIEGAMI CAPE COD STILIAUS

MŪRINI NAMAI.

Centrinis oro vėsinimas, imontuo-
ta indams plauti mašina ir kiti reik-
menys, 2 mašinų garažas, su elektr-
nėmis rankenomis, toluma pietų apy-
linkų, \$29,900. Teirautis angliškai.
Tel. 389-7851.

Siuntiniai į Lietuvą

ir kitus kraštus

P. NEZINSKAS, 4065 Archer Ave

Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

LIETUVIS

DAŽYTOJAS

4612 S. Paulina St.

(Town of Lake)

Dažo namus iš lauko ir iš vidaus.

Darbas garantuojamas.

Skambinti YA 7-9107

STASYS ŠAKINIS

STASE'S FASHIONS

Kūdikiams ir vaikams

RŪBŲ KRAUTUVĖ

6237 So. Kedzie Avenue

Tel. 436-4184

Sav. Stasė Bacevičienė

AL. IR IGNAS

TAISOME

VISOKIUS AUTOMOBILIUS

Greitas ir sąžiningas darbas,

kaina nebrangi.

Telefonuoti 737-3988 — TEXACO

58-tos ir Western Avenue kampas

PREKYBOJ TERRA

(3235-37

West 63rd Street, Chicago, Ill.

60629, tel. (312) 434-4660) di-

delis pasirinkimas gražiausių

aukso papuošalų — grandinelių,

apyrankių, sagių, medalių,

kryželių, žiedų su įvairiais bran-

giaisiais akmenimis, kultūrinių

perlių, jady, koralų ir kt. Auk-

so papuošalams taikoma 20%
nuolaida nuo iikišiolinių jų kainų.
(Sk.)

BUD'S REAL ESTATE

PIRKIT — PARDUOSIT —

NUOMOSIT

IVAIRIŲ DRAUDIMAI

Maloniai jums patarnaus

BALYS BUDRAJIS

4369 ARCHER AVE, CHICAGOJE

Tel. 254-5551

8929 SO. HARLEM AVE.

Tel. 598-3290

135-TA IR ARCHER AVE.

Tel. 257-5861

PASTOVŲS NAMAI

MARQUETTE PARKE

2 BUTŲ moderniai įrengtas namas
už Kedzie, žaliame parke, Virs \$4,000
pajamų. Kainuoja \$30,000.

4 BUTŲ mūras prie Maria High. Nau-
jas gazu šildymas. Nauja elektra. 3
auto mūro garažas. \$44,900.

2 BUTŲ po 6 kamb. Iliukus 6 metų
mūras ir mūro garažas. Atskiri šil-
dymai. Įrengtas beismontas. Arti 71-
mos ir California. \$55,000.

6 KAMB. didelis mūrinis namas.
Naujas gazu šildymas. Garažas. Tuo-
jau galima užimti \$20,900.

PLATUS LOTAS arti Sv. Kryžiaus
ligoninės Pigus.

VALDIS

REAL ESTATE

2625 WEST 71 STREET

Tel. 737-7200; arba 737-8334

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public.

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių
išskaičiavimai, pilnomi pilietybės pra-
šymai ir kitoki blankai.

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING AND AIR

CONDITIONING

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609 Teel. VI 7-3447

DĖMESIO

\$2—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$71 pusmečiui automobilio

Liability apdraudimas pensininkams.</